

Herkomstbepaling

Speurwerk naar herkomst van planten en bloemen

Is een voedselgewas of bloem echt in Nederland geteeld? Komt een geïmporteerde partij stekken wel uit Kenia? Onderzoekers van het onafhankelijk expertisecentrum Naktuinbouw ontwikkelen samen met de Universiteit van Amsterdam praktische en betaalbare forensische toetsen waarmee ze de herkomst van planten kunnen aantonen. Het doel is import- en exportfraude voorkomen en consumenten beschermen tegen 'oneerlijke' producten.

Tuinbouw en Uitgangsmaterialen – Blooming business

Bloemen, planten, groenten, fruit, zaden en stekken. Bekende Hollandse producten, die worden ontwikkeld, geproduceerd en verhandeld in de sector Tuinbouw- en Uitgangsmaterialen. Hierin staat Nederland

aan de absolute wereldtop. Jaarlijks gaat er ongeveer 15 miljard euro in om. En maar liefst 450 duizend Nederlanders verdienen er hun brood mee: van zaden tot detailhandel, van kassenbouw tot verpakkingsindustrie. Ze passen de nieuwste ontwikkelingen toe, zoals DNA-

technologie. Bovendien is er veel kruisbestuiving met andere sectoren en de wetenschap. Internationaal liggen er grote kansen. Zo draagt de sector bij aan oplossingen voor wereldwijde vraagstukken, rond onder meer gezondheid, welbevinden en voedselzekerheid.

VERTROUWEN & HERKOMST

Het vertrouwen in producten wordt voor de hele keten van de Tuinbouw en Uitgangsmaterialen steeds belangrijker. Vanuit Duitse supermarkten is er bijvoorbeeld toenemende vraag naar bewijs voor geografische herkomst. Nu nog vooral voor groenten: komen paprika's uit Israël zoals op de verpakking staat, of toch stiekem uit een ander land? Maar ook steeds vaker in de sierteelt. Blijkt dat een geïmporteerde bloem niet in het betreffende land is geteeld? Dan kan dat leiden tot enorme schadeclaims. Zo mag Nederland het Lelietje van Dalen wel naar de VS exporteren, maar ze willen geen Duitse variant.

DNA & ISOTOPEN

Iedere plek op de wereld is uniek en dat zie je terug in een gewas. Aan de hand van DNA- en isotopenonderzoek kunnen onderzoekers vaak zien waar dit vandaan komt. Isotopen zijn natuurlijke varianten van atomen die in wisselende samenstelling voorkomen in een plant, afhankelijk van temperatuur, luchtvochtigheid, bodem en lokale teeltomstandigheden. Net CSI, maar dan voor bijvoorbeeld tulpen, rozen, paprika's en aardappels.

PRAKTISCH & BETAALBAAR

Naktuinbouw en de UvA zetten onderzoek om naar praktische en betaalbare toetsen. Ze kregen hiervoor subsidie van de provincie Noord-Holland en de Kamer van Koophandel. In eerste instantie nemen ze paprika's onder de loep. Onderdeel is de aanleg van een geografische database van plantmateriaal. Een tijdrovende klus, maar wel een die ervoor zorgt dat het vertrouwen in Nederland als handelsland van agrarische producten verder groeit. Een goede database in combinatie met een praktische toets werkt bovendien preventief.

WEEFSEL & WATER

Het herkomstonderzoek gebeurt onder meer met water. Afhankelijk van de plek zit er in het regenwater veel of weinig 'zwaar water'. Meestal regent zwaar water dicht bij zee uit. Bloemen, planten en bomen verwerken regenwater in hun weefsel. Dat geeft een

Paprikateelt

soort blauwdruk van de zogeheten isotopen-samenstelling van de regen op plek waar de gewassen groeien. Het voordeel van waterisotopen is dat daar al een uitgebreide internationale database van bestaat. In een pilot met Lelietjes van Dalen konden onderzoekers vaststellen of de knol van deze bloem bijvoorbeeld uit Nederland, Frankrijk of België kwam; in een andere pilot of paprika's uit Egypte of Nederland kwamen.

Meer weten over Herkomstbepaling?
Meer weten over Herkomstbepaling? Neem contact op met dr. Eva de Rijke: e.derijke@uva.nl. Of met Naktuinbouw: www.naktuinbouw.nl, info@naktuinbouw.nl, 071 332 62 62.

Meer over het cluster Tuinbouw en Uitgangsmaterialen? Ga naar www.amsterdameconomicboard.com. Of neem contact op met clustermanager Gerard Kooiman: g.kooiman@amecboard.com, 06 52 50 59 65.

HET BELANG VAN HERKOMSTBEPALING

- > Blijken de Nederlandse paprika's die een Duitse supermarkt aankoopt ineens uit een ander land te komen? Dit soort fraude met de herkomst van gewassen kan leiden tot enorme schadeclaims. Nieuwe technologieën zoals isotopenonderzoek bieden nieuwe mogelijkheden voor bewijsvoering.
- > Met onafhankelijke herkomstbepaling kunnen leveranciers wantrouwen van retailers en consumenten wegnemen.
- > Goede en snelle testen voor herkomstbepaling werken ook preventief tegen fraude.